

**Plán péče
o
přírodní památku
SALABKA**

**na období
2020-2029**

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	758
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Salabka
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Národní výbor hl.m.Prahy
číslo předpisu:	4/1982
datum platnosti předpisu:	1.9.1982

novelizace a další vyhlašovací dokumenty

Nařízením Hlavního města Prahy č. 17/2002 (s datem účinnosti od 1.11.2002) došlo ke zrušení ochranného pásma, kterým byl do té doby areál Pražské botanické zahrady.

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Hlavní město Praha
okres:	Praha
obec s rozšířenou působností:	Praha
obec s pověřeným obecním úřadem:	Praha
obec:	Praha
katastrální území:	Troja

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 730190 TROJA

Číslo parceley podle KN	Číslo parceley podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parceley celková podle KN (m ²)	Výměra parceley v ZCHÚ (m ²)
1269/1		ostatní plocha	neplodná půda	885	7434	7434
1269/2		ostatní plocha	ostatní komunikace	885	460	460
1269/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	885	531	531
1269/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	885	76	76
Celkem						8501

Poznámky k parcelnímu vymezení

Vyhláškou č. 4/1982 Sb. bylo chráněné území vyhlášeno na pozemku parc.č. 1269 v k.ú. Troja. Po přečíslování a rozdelení pozemkových parcel jsou součástí chráněného území pozemky parc.č. 1269/1 až 1269/4 v k.ú. Troja. Upřesněním a digitalizací katastru vznikl rozdíl 2 m² oproti původní výměře uvedené ve vyhlášce (8499 m²).

Bidlová (2008) v předchozím plánu péče upozorňuje na realizované geodetického zaměření stávajícího oplocení, obvodu vřesovišť, východního okraje asfaltové cesty a spodní hrany opěrné zdi vinice.

Hranice přírodní památky jsou v současnosti vedeny v dolní části přes asfaltovou cestu až po vinici Salabka. Vzhledem k tomu, že hranice nebyly Magistrátem hl. m. Prahy přehlašovány, platí hranice uvedené ve vyhlášce z roku 1982.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo nebylo nařízením zvlášť vyhlášeno, je jím tedy pás o šířce 50 m po obvodu zvláště chráněného území.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásmá

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	--			
vodní plochy	--		zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	--			
orná půda	--			
ostatní zemědělské pozemky	--			
ostatní plochy	0,8501		neplodná půda	0,7434
zastavěné plochy a nádvoří	--		ostatní způsoby využití	0,1067
plocha celkem	0,8501			

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park: ---

chráněná krajinná oblast: ---

jiný typ chráněného území: přírodní park Drahaň-Troja

Natura 2000

ptačí oblast: ---

evropsky významná lokalita: CZ0110049 Havránka a Salabka

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území

1.6 Kategorie IUCN

IV. – řízená rezervace

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany jsou podle zřizovacího předpisu společenstva vřesovišť a teplomilných pastvin na výchozech proterozoických hornin.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

V současné době přetrvává předmět ochrany z doby vyhlášení – společenstva vřesovišť a teplomilných pastvin a na ně vázaných organizmů. Jedná se o jedno z plošně významných vřesovišť na území Prahy.

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
T8.1B Suchá vřesoviště nížin a pahorkatin bez výskytu jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) svaz <i>Euphorbio-Callunion</i> ~ 4030 Evropská suchá vřesoviště	50	Dvě oddělené plochy na výchozech silicitů. Druhově chudé společenstvo s dominantním vřesem (<i>Calluna vulgaris</i>) a metličkou křivolakou (<i>Avenella flexuosa</i>).
T3.4D Širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) ~ 6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	20	Dominantní plocha se nachází v úžlabině mezi výchozy silicitů. Kromě <i>Brachypodium pinnatum</i> jsou zde dominantní trávy <i>Festuca rupicola</i> , <i>Arrhenatherum elatius</i> a <i>Dactylis glomerata</i> .
T3.3D Úzkolisté suché trávníky - porosty bez význačného výskytu vstavačovitých ~ 6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	5	Fragmenty společenstev na skalních výchozech ve spodní části chráněného území. Dominantní je <i>Festuca rupicola</i> , z diagnostických druhů zde ještě mj. roste <i>Festuca valesiaca</i> , <i>Carex humilis</i> nebo <i>Potentilla arenaria</i> .

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

kód a název typu přírodního stanoviště	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu typu přírodního stanoviště
4030 Evropská suchá vřesoviště	50	Dvě oddělené plochy na výchozech silicitů. Druhově chudé společenstvo s dominantním vřesem (<i>Calluna vulgaris</i>) a metličkou křivolakou (<i>Avenella flexuosa</i>).

1.9 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem péče je udržení přírodovědné hodnoty xertermní stráně, redukovat zarůstání expanzivními druhy (zejména ovsíku vyvýšeného) a zachovat mezernatost (rozvolněných ploch) lučních porostů. Dlouhodobým cílem péče je dále zachovat plochu xertermní stráně nezarostlou od krovín a keřů jejich vyrezáváním při okrajích a podporovat výskyt bezobratlých živočichů vhodně načasovaným managementem (kosení s časovým posunem seče atp.).

Cílem ochrany je také udržení nebo zlepšení biotopu T8.1B Suchá vřesoviště nížin a pahorkatin bez výskytu jalovce obecného, případně rozšířit jeho plochu a zároveň zachovat příznivý stav ohrožených druhů rostlin a živočichů.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Popis, obecná charakteristika

2.1.1.A Geologie

Z geologického hlediska je tvořeno jemnozrnými až středně zrnitými droby s podřízenými vložkami břidlic, řazenými ke kralupsko - zbraslavské skupině svrchního proterozoika se slabými regionálními metamorfózami. Matečné horniny nejsou kryty žádnými kvarterními uloženinami, pouze nehlubokou vrstvou zvětraliny a mělkými půdami rankerového typu.

2.1.1.B Klimatické poměry

Klimaticky (E. Quitt in Tolazs & al. 2007) je studovaná plocha řazena do teplé oblasti T2. Vybrané klimatické ukazatele zájmového území jsou uvedeny v tabulce 1.

Tab. 1. Vybrané klimatické charakteristiky (Tolazs & al., 2007):

Klimatické charakteristiky	Hodnota
Počet letních dnů	50–60
Počet dnů s průměrnou teplotou 10°C a více	160–170
Počet mrazových dnů	100–110
Počet ledových dnů	30–40
Průměrná teplota v lednu	-2– -3
Průměrná teplota v červenci	18–19
Průměrná teplota v dubnu	8–9
Průměrná teplota v říjnu	7–9
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90–100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350–400
Srážkový úhrn v zimním období	200–300
Počet dnů se sněhovou pokryvkou	40–50
Počet dnů zamračených	120–140
Počet dnů jasných	40–50

2.1.1.C Geomorfologie a reliéf

Lokalita chráněného území, kterou tvoří 200 m dlouhá stráň, se nachází v severní části Prahy, v mělkém údolí pod bohnickou plošinou, jižně od usedlosti Pazderka. Území je součástí Pražské plošiny. Jedná se o severozápadní svahy údolí Vltavy v Trojské kotlině.

Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 238–263 m n.m., svah je orientován převážně na severozápad.

Podle geomorfologického členění ČR (Culek 1996) náleží zájmová oblast k provincii Česká vysocina, k Poberounské soustavě, Brdské podsoustavě, celku Pražská plošina, podcelku Kladenská tabule, okrsku 5a-2b-d Zdibská tabule.

2.1.2 Biota

2.1.2.A Fytogeografie

Řešené území leží v termofytiku, ve fytogeografickém okrese 9. Dolní Povltaví (Skalický in HEJNÝ & SLAVÍK 1988).

Tento okres je součástí extrazonální oblasti teplomilné vegetace a květeny (převážně submeridionálního vegetačního pásmu) v rámci temperátního pásmu. Jako oblast termofytika zaujímá území převážně části planárního a kolinního stupně. Sem patří starosídelní oblast, kde došlo od neolitu k trvalému odlesnění, a tak ke konzervaci stepních půd a nelesní vegetace a flóry. Toto území se téměř kryje s rozšířením vápnitých spraší.

Podíl termofytů a mezofytů je rozdílný. Vegetační stupeň je kolinní (relativně kontinentální a srázkově nedostatkový), přičemž se převážně jedná o svažitý reliéf krajiny. Silikátový podklad převažuje nad bazickým. Převažují půdy vázané na skalnatý podklad nad sprášemi, půdy jsou živné a současně chudé. Je to kulturní, obdělávaná krajina a současně krajina s výchozy skal.

2.1.2.B Potenciální přirozená vegetace území

Pojem potenciální přirozená vegetace znamená vegetaci, která by pokrývala území v případě, že by nebylo ovlivněno činností čověka. Mapovaná skladba vegetace je optimálním cílovým stavem, který je v rovnováze s abiotickými podmínkami prostředí, proto jde o výchozí data pro návrh druhové skladby dřevin pro přírodě blízké lesní porosty.

Rekonstrukci přirozené vegetace na území Hlavního města Prahy provedli MORAVEC, NEUHÄUSL & al. (1991). Podle nich by z největší části území tvořila černýšová dubohabřiná biková (*Melampyro nemorosi-Carpinetum luzuletosum* Passarge 1953 /Neuhäusl 1982/), která by přecházela i na plošinu nad svahem.

2.1.2.C Rostliny

Území se nachází na příkrém, severozápadně orientovaném svahu s dominantním porostem vřesu a suchomilnými stepními porosty pod zalesněným okrajem Bohnické plošiny. Svah je rozčleněn četnými roklemi s ostrůvkovitým výskytem skupin dřevin, především keřových porostů. Nízká vegetace nese stopy sešlapu a počínající půdní eroze.

Na výslunných místech vysledovat společenstvo úzkolistých suchých trávníků (svaz *Festucion valesiaceae*). Jedná se o společenstva sekundárního původu, vzniklých na místech původních teplomilných doubrav a dlouhodobě udržovaných pastvou, zejména ovcí a koz. Výžadují proto ochranářskou péči, zejména odstraňováním náletových dřevin, expandujících bylin nebo trav vyššího vzrůstu.

Obvykle se jedná o poměrně ochuzené porosty zařaditelné mezi úzkolisté suché trávníky s kostřavou žlábkou a ostřicí nízkou (asociace *Festuco-rupicolae-Caricetum humilis*). Spíše ve fragmentech, v místech s výskytem kostřavy walliské, je možné identifikovat společenstvo středočeských a severočeských skalních stepí s kostřavou walliskou (asociace *Erysimo crepidifolii-Festucetum valesiaceae*). Mimo kostřavy walliské (*Festuca valesiaca*) je nápadná velká pokryvnost dalších nízkých teplomilných a suchomilných hemikryptofytů, např. mochny písečné (*Potentilla arenaria*). Uplatňují se i další úzkolisté trávy (*Carex humilis*, *Koeleria macrantha*) a další charakteristické druhy. Tato asociace je na Salabce spíše ojedinělá.

Mezi nejvýznamnější společenstva, která jsou současně také tzv. naturovými biotopy, patří na úklonech skalních hřbítků vegetace suchých vřesovišť nížin a pahorkatin (svaz *Euphorbio cyparissiae*), konkrétně suchá vřesoviště nížin a pahorkatin (asociace *Euphorbio cyparissiae-Callunetum vulgaris*). Dominantní je metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*) a vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Ojediněle se vyskytují suchomilné acidofilní druhy, jako je jestřábík chlupáček (*Hieracium pilosella*) nebo šťovík menší (*Rumex acetosella*), z keřů jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*).

V přírodní památce Salabka se (zřejmě na místech navátych spraší) objevují plošky společenstev širokolistých válečkových trávníků teplých oblastí (*Scabioso ochroleuceae-Brachypodietum pinnati*). Mimo válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*) se zde jako subdominanty objevují smělek štíhlý (*Koeleria macrantha*), štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), tolice srpovitá (*Medicago falcata*), jetel horský (*Trifolium montanum*) a devaterník velkokvětý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*). Ze vzácnějších druhů černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*).

Na závěr lze doplnit, že jednotlivá společenstva nejsou nijak ostře ohraničená, ve sledovaném území tvoří spíše pestrou mozaiku, pouze na určitém stanovišti lze sledovat převládající typ některého společenstva.

Absence původního obhospodařování a obohacování půdy o dusíkaté látky v důsledku znečištěného ovzduší spolupůsobí při zarůstání těchto lokalit konkurenčně silnějšími druhy sušších až mírně vlhkých lučních společenstev, zejména ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*). Zarůstání se děje i ze strany teplomilných keřů zastoupených trnkou (*Prunus spinosa*), růží šípkovou (*Rosa sp.*) a hlohy (*Crataegus* sp. div.). Tato společenstva tvoří významnou součást sledovaných území.

2.1.2.D Živočichové

Přírodní památka Salabka je s ohledem na zařazení mezi chráněná území Prahy také neopomíjenou lokalitou při zpracovávání faunistických studií zabývajících se územím Prahy. Vávra (2004) uvádí 511 druhů motýlů, z nichž jsou 3 indikátory 1. stupně a 26 druhů indikátory 2. stupně (celkově cca 6% druhů). Mezi střevlíkovitými brouky (Carabidae) jsou

udávány 2 reliktní druhy a dalších 17 adaptabilnějších druhů dává celkově vysoké procento (51% druhů) s vyšší ekologickou valencí proti druhům běžným. Celkově nižší počet nalezených Carabidae (37 druhů) je dán typizací biotopu. Drabčíkovití v celkovém počtu 12 nalezených druhů neskytají dobré výhlídky k hodnocení, i když 1 druh je uváděn jako reliktní, 1 druh jako zranitelný a dalších 9 druhů se středním ovlivněním lidskou činností nabízí minimálně podporu pro další sledování lokality.

Stejně jako u střevlíkovitých je i u fytofágních brouků celkový počet nalezených druhů nižší (Chrysomelidae 31 a Curculionidea 59 druhů); také podíl reliktních resp. typických druhů je nižší (0 reliktních a 32% u mandelinkovitých; 4 reliktní 34% u nosatcovitých). Nicméně tuto lokalitu lze hodnotit v pražském kontextu jako významnou.

Propojenost lokalit s okolím je zde poměrně silně patrná a celá řada druhů je tak přimísená ve výsledcích v rámci akčního radiu. Nejurčitějším zdrojem charakteristiky a biologické hodnoty se pak stává hlavně fauna rovnokřídlých a pavouků. Získaná data naznačují značný potenciál, jehož podchycení by ale vyžadovalo cílené odborné studie.

Drtivá většina registrovaných druhů charakterizuje xerotermní charakter lokality částečně ovlivněný místními přirozenými, ale i umělými zdroji povrchové vody. Rozhodně se však, u stepních ploch, jedná o stabilizovaná a perspektivní společenstva, jejichž ochrana je plně zdůvodněná i na základě tohoto průzkumu.

V rámci lokality tvoří zajímavou skupinu rovnokřídlí, a to zejména některé druhy sarančí. Nenachází se zde žádné ohrožené druhy, přesto, jako společenstvo, tvoří biologicky cennou skupinu, charakterizující ráz alespoň dílčích (stepních) biotopů. V zásadě je zde poměrně důležité zachování a následný management obnažených ploch tak, jak je to popsáno u blanokřídlých. Velmi důležitou kapitolou je i zachování současného mikroklimatu formou vymýcení křovin.

Vzhledem k neustálé sukcesi je většina vhodných částí spíše za optimem pro využití zmíněných skupin. Stále však představuje cennou niku a zásah ve prospěch entomofauny doposud nepředstavuje finančně náročné řešení. Důležitá je konfrontace s hlavním předmětem ochrany. V globálnějším měřítku (Praha a okolí) představuje ZCHÚ (EVL) jednu z mnoha lokalit s danou faunou bezobratlých, její zachování je ale i přes to dosti významné.

V letech 2000 – 2009 zde byly zjištěny tyto druhy mravenců: *Tetramorium* sp., *Lasius flavus*, *Lasius niger*, *Formica cunicularia* a *Formica rufibarbis*.

Z plazů byla zjištěna pouze ještěrka obecná, která se zde vyskytuje vzácně - při žádné z terénních exkurzí nebyli spatřeni více než 3 jedinci.

Z hlediska výskytu ptáků neposkytuje lokalita vzhledem ke své velikosti a prostředí (pouze několik málo solitérních dřevin, věšinou stromů) prakticky žádné hnízdní možnosti, ani nijak zajímavé potravní stanoviště. Záznamy ptáků na této lokalitě se proto povětšinou týkají ptáků hnízdících v okolních plochách na přeletu, či zastávce. Zajímavostí je hnízdo krahujce obecného (*Accipiter nisus*), který hnízdí v lesním porostu, cca 100 m od hranice PP Salabka, území využívá potravně.

V letech 1993 – 1996 byl v přilehlém lese v těsné blízkosti zájmového území zaznamenán výskyt myšice křovinné a norníka rudého. Údaje o současné situaci chybí, ale z charakteru biotopů lze usuzovat, že oba uvedené druhy drobných savců se mohou v ekotonu mezi stepní a lesní zónou podél východního okraje rezervace stále vyskytovat. Na stepních ploškách lze předpokládat výskyt hraboše polního, v křovinách také bělozubky šedé.

Přehled zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
CÉVNATÉ ROSTLINY (<i>Tracheofyta</i>)			
trávnička obecná (<i>Armeria vulgaris</i>)	roztroušeně	NT	zejména v horní části svahu
vousatka prstnatá (<i>Bothriochloa ischaemum</i>)	vzácně	NT	výslunný svah, zejména narušovaná místa pod vyhlídkou
zvonek jemný (<i>Campanula gentilis</i>)	aktuálně neověreno	NT	výslunný svah
ostřice nízká (<i>Carex humilis</i>)	roztroušeně	NT	výslunný svah
jestrábník Schmidtův (<i>Hieracium schmidtii</i>)	vzácně	NT	dolní část svahu
mochna písečná (<i>Potentilla arenaria</i>)	vzácně	NT	dolní část svahu
čenohlávek velkokvětý (<i>Prunella grandiflora</i>)	souvislá ploška s cca 5 trsíky	NT	širokolisté suché trávníky v dolní části svahu
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>)	nález 1 rostliny v roce 2005, později nenalezen	VU, SO	horní část svahu pod vyhlídkou
hrušeň polnička (<i>Pyrus pyraster</i>)	jednotlivé keře	NT	výslunný svah
hlaváč šedavý (<i>Scabiosa canescens</i>)	aktuálně neověreno	NT	výslunný svah
kolenec Morisonův (<i>Spergula morisonii</i>)	vzácně roztroušený	NT	zejména pod vyhlídkou
mateřídouška panonská (<i>Thymus pannonicus</i>)	vzácně	LC	dolní část svahu
mateřídouška časná (<i>Thymus praecox</i>)	vzácně	LC	dolní část svahu
rozrazil časný (<i>Veronica praecox</i>)	vzácně	NT	výslunný svah
BEZOBRATLÍ			
Ploštice (Heteroptera)			
kněžice pelyňková (<i>Antheminia lunulata</i>)	nelze objektivně stanovit	NT	výslunný svah
kněžice měnlivá (<i>Carpocoris pudicus</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
kněžice malá (<i>Rhacognathus punctatus</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
Brouci (Coleoptera)			
Střevlíkovití (Carabidae)			
střevlík měděný (<i>Carabus cancellatus</i>)	nelze objektivně stanovit	NT	výslunný svah
svižník polní (<i>Cicindela campestris</i>)	nelze objektivně stanovit	O	výslunný svah
mandelinkovití (Chrysomelidae)			
štítornoš černoskvrnný (<i>Cassida murraea</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
krytohlav <i>Cryptocephalus decemmaculatus</i>	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
krytohlav <i>Cryptocephalus vittatus</i>	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
mandelinka <i>Timarcha goettingensis</i>	nelze objektivně stanovit	CR	výslunný svah
Majkovití (Meloidae)			
majka obecná (<i>Meloe proscarabeus</i>)	nelze objektivně stanovit	O	výslunný svah
Zlatohlávkovití (Cetoniidae)			
zlatohlávek tmavý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	nelze objektivně stanovit	O	výslunný svah
Blanokřídli (Hymenoptera)			
hrabalka běločelá (<i>Auplopus albifrons</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
čmelák skalní (<i>Bombus lapidarius</i>)	nelze objektivně stanovit	O	výslunný svah
čmelák (<i>Bombus</i> sp.)	nelze objektivně stanovit	O	výslunný svah
pavosa příživná (<i>Dolichovespula adulterina</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
hrnčířka (<i>Stenodynerus chevrieranus</i>)	nelze objektivně stanovit	CR	výslunný svah
Motýli (Lepidoptera)			
světlopáska slézová (<i>Acontia lucida</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
zlatokřídlec hrušňový (<i>Atethmia ambusta</i>)	nelze objektivně stanovit	NT	výslunný svah
zubočárník černý (<i>Epirrhoë hastulata</i>)	nelze objektivně stanovit	NT	výslunný svah

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
přástevník kostivalový (<i>Euplagia quadripunctata</i>)	nelze objektivně stanovit	Natura 2000	výslunný svah
bourovec ovocný (<i>Gastropacha quercifolia</i>)	nelze objektivně stanovit	NT	výslunný svah
soumračník čárkováný (<i>Hesperia comma</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
bourovec pryšcový (<i>Malacosoma castrense</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
skelnokřídlec šedavý (<i>Paidia rica</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
přástevník smuteční (<i>Phragmatobia luctifera</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
modrásek obecný (<i>Plebejus idas</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
můra pelyňková (<i>Polia serratilinea</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
modrásek jetelový (<i>Polyommatus bellargus</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
přástevník angreštový (<i>Rhyparia purpurata</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
soumračník skořicový (<i>Spialia sertorius</i>)	nelze objektivně stanovit	VU	výslunný svah
vřetenuška chrastavcová (<i>Zygaena osterodensis</i>)	nelze objektivně stanovit	EN	výslunný svah
PLAZI (Reptilia)			
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	vzácně, do několika exemplářů	SO, NT, Natura 2000: B	výslunný svah

Vysvětlivky a použité zkratky:

O - ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.,

CR – kriticky ohrožený taxon, **EN** – ohrožený taxon, **VU** – zranitelný taxon, **NT** – téměř ohrožený taxon,

LC –

LC – málo dotčený taxon,

Natura 2000: stupeň ohrožení podle vyhlášky č. 166/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s vytvářením soustavy Natura 2000, konkrétně **kategorie B**: druhy živočichů a rostlin vyžadující přísnou ochranu.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Vývoj přírodních poměrů na území Salabky úzce souvisí s osídlením. V závěru posledních ochlazení v období čtvrtohor došlo po počátečním oteplení v preboreálu (před 10 tis. až 9 tis. lety) k dalšímu vzestupu teplot a snížení množství srážek. V tomto období nazývaném boreál (před 9 tis. až 8 tis. lety) se vlivem suchého klimatu významně šířily druhy stepních a lesostepních společenstev. V další fázi postupně začíná docházet ke zvlhčování a oteplování (tzv. období atlantiku před 8 tis. až 5 tis. lety) a s tím spojenému šíření lesních porostů a zatlačování stepí a lesostepí. Do tohoto období přichází do střední Evropy člověk - zemědělec, který na rozdíl od člověka - lovce, rybáře a sběrače výrazně zasahuje do přírodních poměrů: kácí lesy a zakládá pole, na kterých hospodaří formou cyklického zemědělství. Značná plocha stepí se tak mohla zachovat nebo i dále rozšířit. Tento trend podpořila i pastva domestikovaných zvířat. Příchod člověka (a jeho migrace) způsobil šíření druhů plevelních (označovaných jako archeofyty) nebo pěstovaných.

Liv člověka pokračoval i v dalších obdobích, kdy je zdokonalována technika zemědělství a kdy jsou zakládána lidská sídliště (z období eneolitu, tj. od čtvrtiny 4. tis. do počátku 2. tis. př.n.l., jsou to výšinná sídliště Zámka a Podhoří). S příchodem Germánů na přelomu letopočtu jsou chovány mimo hovězího dobytka i prasata a ovce. Lesy dále ustupují těžbou na topení nebo na stavby. Pase se na dlouholetých úhorech nebo na svazích. Od 14. století jsou v Trojské kotlině zakládány první vinice.

Od 19. století se rozšiřuje Praha, pole a pastviny ustupují nové zástavbě. Stepní společenstva, unikátně zachovaná od poslední doby ledové na méně přístupných svazích, jsou ohrožena zarůstáním a nevhodným umělým zalesňováním.

V roce 1968 vzniká Pražská botanická zahrada v Troji. Alespoň zezačátku byla představa, že bude suplovat ochranářské organizace a dělat správu širšího území včetně chráněných území (tedy i přírodní památce Salabka). Tyto snahy byly alespoň zezačátku skutečně realizovány. Vznikaly přírodovědné průzkumy se specialisty z vysokých škol a dalších institucí (prof. J. Dostál, doc. J. Kubíková, dr. J. Strejček a další), které měly za cíl usměrnit další vývoj botanické zahrady (cf. Kubíková a kol. 1984). Mj. vzniká i herbář se sběry ze Salabky. Když je v roce 1982 vyhlášena přírodní památka Salabka je tak logicky jako ochranné pásmo vymezen areál botanické zahrady. Je uplatňován spíše konzervativní přístup, kdy je Salabka oplocena a je pouze udržován plot proti nezvaným návštěvníkům.

Po přehodnocení tohoto nešťastného přístupu, kdy území zarůstá křovinami a zvolna odumírají porosty vřesu, je přistoupeno k aktivnímu managementu, především pastvě ovcí a kozy.

V roce 2002 je zrušeno ochranné pásmo vymezené areálem botanické zahrady.

Za posledních 10 let je zřejmá intenzivnější údržba spočívající především v pastvě zvířat a doplnkově se zřejmě provádí i kosení.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Územní plán Hlavního města Prahy se změnami.

Plán péče pro PP Salabka pro období 2009-2019 (zpracovala V. Bidlová, 2008)

Nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit.

Sdělení MŽP č. 81/2008 Sb., o evropsky významných lokalitách, které byly zařazeny do

evropského seznamu.

Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Havránka a Salabka CZ0110049 (zpracovala L. Trunečková, nedat.).

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.2 Základní údaje o nelesních pozemcích

Dílčí plocha 1 – centrální část xertermního svahu mimo ploch vřesoviště

Mozaika společenstev – mezofilních ovsíkových luk svazu *Arrhenatherion elatioris* (1B), širokolistých suchých trávníků asociace *Scabioso ochroleuceae-Brachypodietum* (1C), úzkolistých suchých trávníků (1D) a sešlapávaných stanovišť v místech vyhlídky (1A). Společenstva do sebe více méně plynule přecházejí. V rámci možností byly vytvořeny jednotlivé podplochy a zakresleny do mapové přílohy – přestože jejich hranice byly zaměřovány s podporou přístroje GPS, není vyloučen jejich posun do sousedního typu společenstva.

1A = horní sešlapávaná hrana v místě vyhlídky

Podplocha téměř bez porostu. Štěrkovité valouny by mohly napovídat, že se jedná o bývalou terasu Vltavy. Častý výskyt ostřice nízké (*Carex humilis*), dále sveřepu střešního (*Bromus tectorum*), z typických druhů sešlapávaných stanovišť rdesno z okruhu rdesna ptáčího (*Polygonum aviculare* agg.).

1B = stráně zarůstající ovsíkem vyvýšeným

Části výslunného svahu s dominantním ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*) a s jednotlivými kerčíky vřesu (*Calluna vulgaris*). Při horní hraně se vyskytuje lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Ze zajímavějších druhů je možné zmínit trávničku obecnou (*Armeria vulgaris*) – při horní hraně roste spíš jednotlivě, ale v dalších částech je až roztroušená. Svah je rozbrázděný roklemi a zarůstá křovinami, především trnkami (*Prunus spinosa*) a růžemi (*Rosa* sp.), také ostružiník (*Rubus fruticosus* agg.), svídy (*Cornus sanguinea*) a vrba jíva (*Salix caprea*).

Jednotlivě se objevuje expanzivní třtina křoviští (*Calamagrostis epigejos*).

V jedné z roklí roste brslen evropský (*Euonymus europaea*).

1C = plochy širokolistých suchých trávníků

Část zahrnující plochy s širokolistými suchými trávníky – asociace *Scabioso ochroleuceae-Brachypodietum*. Většinou se jedná o maloplošné výskytty, ať už více či méně typické, nezřídka v mozaice s okolními společenstvy (méně typicky v loukách zarůstajících ovsíkem); spíše na vrcholcích hrádků, ve svahu jsou už častější ovsíkové louky.

Dominantu tvoří válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), jako subdominanty vystupují štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), tolice srpovitá (*Medicago falcata*), v pozdním aspektu hlaváč bledožlutý (*Scabiosa ochroleuca*). Dále je zastoupen devaterník velkokvětý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*), jetel horský (*Trifolium montanum*), smělek štíhlý (*Koeleria macrantha*), třeslice prostřední (*Briza media*), vzácně černohlávek velkokvětý (*Prunella grandiflora*; pouze 2 trsy), ostřice nízká (*Carex humilis*; vzácně roztroušená) a jetel alpínský (*Trifolium alpestre*).

1D = plochy úzkolistých suchých trávníků

Maloplošné výskytu úzkolistých suchých trávníků, stepních plošek, jsou koncentrovány na vrcholky hřbítků, v místech s neuzavřenou vegetací; pěkná ukázka se nachází na hřbítku v nižší části svahu, v jeho západní části. Dominantně tvoří kostřavy, především kostřava žlábkatá (*Festuca rupicola*), vzácněji kostřava walliská (*Festuca valesiaca*), dále hvozdík kartouzek (*Dianthus carthusianorum*), mochny (*Potentilla arenaria*, *P. heptaphylla*), sukulenty druhu (*Sedum reflexum*), smělek štíhlý (*Koeleria macrantha*), ostřice nízká (*Carex humilis*) a další.

Dílčí plocha 2 – vřesoviště

Vřesoviště tvoří necelou polovinu výslunného svahu a je hlavním předmětem ochrany v chráněném území. Fytocenologicky se jedná o vegetaci suchých vřesovišť nížin a pahorkatin (svaz *Euphorbio cyparissiae*), konkrétně suchá vřesoviště nížin a pahorkatin (asociace *Euphorbio cyparissiae-Callunetum vulgaris*). Dominantní je metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*) a vřes obecný (*Calluna vulgaris*). Ojediněle se vyskytuje suchomilné acidofilní druhy, jako je jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*) nebo šťovík menší (*Rumex acetosella*). Druhově jsou tato společenstva spíše chudá. Ze zajímavějších druhů zde roste pavinec horský (*Jasione montana*; jednotlivě, vzácně, více při horní hraně) a při okrajích vřesoviště ostřice nízká (*Carex humilis*; vzácně roztroušená). Vřesy z velké části prosychají, úspěšně se obnovují např. v místech pěsin (kterých ale není mnoho)

Vřesoviště by mělo být udržováno prořezávkou náletových dřevin: břízy bělokoré (*Betula pendula*), dubu červeného (*Quercus petraea* – intenzivně nalétává z plošiny nad svahem). Ze zahrádek (SV hranice chráněného území) se šíří mimo zmínovaného dubu červeného také akát (*Robinia pseudacacia*). Časté jsou nálety topolu osiky (*Populus tremula*), lísky (*Corylus avellana*) a třešní (*Prunus avium*), které je třeba také redukovat.

Dílčí plocha 3 – křovinné porosty v dolní části svahu

3A = křovinné porosty v dolní části svahu (severovýchodní hranice území)

Porost tvořený nejčastěji lískami (*Corylus avellana*), dále s jasany (*Fraxinus excelsior*), hlohly (*Crataegus* sp.) a ovocnými dřevinami (*Malus domestica*, *Pyrus communis*). Podrost má charakter mezofilní ovsíkové louky, mj. s kakostem smrdutým (*Geranium robertianum*), ostružiníkem (*Rubus fruticosus* agg.) a dalšími druhy.

3B = křovinné porosty v dolní části svahu (jihozápadní hranice území)

Směrem do vřesoviště plocha zarůstá svídou (*Cornus sanguinea*), často také jasany (*Fraxinus excelsior*) a výmladky třešní (*Prunus avium*). V podrostu křovin louka s dominantním ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*)

Dílčí plocha 4 – ovsíková louka, mísy ruderální, s některými druhy výslunných svahů ze stráně

Nelesní část pod svahem, která je ještě součástí chráněného území. Katastrálně je do této plochy zahrnuta také asfaltová cesta a ruderální porost na druhé straně asfaltové cesty (pod protějším svahem – to ale již do průzkumu nebylo zahrnuto). V době průzkumu zde probíhala renovace osvětlení cesty, byly provedeny výkopové práce pro renovaci stožárů. V dalším roce zde na vykopané zemině budou nepochybně nalezeny další ruderální druhy.

Fytocenologicky se jedná o mezofilní ovsíkovou louku svazu *Arrhenatherion elatioris*, s dominantním ovsíkem vyvýšeným (*Arrhenatherum elatius*). Zastoupeny jsou jak druhy vyloženě luční, tak také druhy ruderální, druhy sešlapávaných stanovišť a některé druhy výslunných svahů.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranářských zásahů do území a závěry pro další postup

Od roku 2000 se část vřesovišť pravidelně vypásá smíšeným stádem ovcí a koz, poměr ovce a kozy je 3:1. Celkové počty zvířat ve stádě lehce kolísají: v sušších letech se jedná zhruba o 35 ks zvířat, ve vlhčích a úživnějších letech je počet zhruba o 15 ks vyšší. Pozitivně se projevil především vliv řízené pastvy, a to v obnově a zmlazování přestárlých porostů vřesu. Uvedená opatření jsou pro předmět ochrany prospěšná (Trunecková, nedat.).

Přestože podle současné legislativy je vypalování porostů v České republice zakázáno zákonem o požární ochraně, a to bez možnosti udělení výjimky, lze vypalování doporučit jako možný či vhodný management a to především u sekundárních vřesovišť (Pešout 2006). Porosty vřesu tvoří v přírodní památce především starší odumírající keříky, které se jen minimálně obnovují. I když pastva je nepochybně prospěšná, k obnově porostů navzdory očekávání tolik nepřispívá. Paradoxně je tak možné nad výslunným svahem nad botanickou zahradou najít pěkné prosperující keříky vřesu, které jsou občasně strojově pokoseny v rámci údržby travnatých ploch a zjevně jim to prospívá (viz také Hrčka 2011).

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

V případě nelesních ploch může docházet ke kolizi při ochraně stanovišť s výskytem ohrožených druhů rostlin a při ochraně biotopů s výskytem teplomilného hmyzu a ptáků. Týká se to načasování termínu seče a likvidace křovin. Tyto kolize lze vyřešit obvyklými způsoby (např. posunutím termínu prací mimo hnízdní období ptáků, nebo mozaikovité sečení porostů).

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

c) péče o nelesní pozemky

Péče o bezlesí je zaměřena na zachování a zlepšení stavu příslušných předmětů ochrany, především na podporu vřesoviště a mozaiky stepních až lesostepních stanovišť. Základními managementovými postupy je pastva a kosení.

Rámcové směrnice péče pro jednotlivé typy stanovišť

Vřesoviště, plocha č. 2

Stěžejním způsobem managementu pro biotop T8.1 Suchá vřesoviště nížin a pahorkatin je pastva smíšeného stáda ovcí a koz (Sedláková & Prausová in Háková 2004, Trunecková, nedat.). To je také jako hlavní management na Salabce realizováno. Pastvu v ideálním případě dochází k odstranění náletů i k rozvolňování přestárlých a dřevnatých keřů vřesu. Pastva by měla probíhat každoročně, ale možný interval je i 1x za 2 roky. Složení stáda je vhodné i nadále dodržovat v poměru ovce a kozy 3:1, celkový počet zvířat se pohybuje mezi 35-50 jedinci a je vhodné jej přizpůsobovat aktuálnímu stavu počasí v daném roce.

Typ managementu	Pastva
Vhodný interval	1x ročně
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	ovce+koza, ruční nástroje
Kalendář pro management	nejlépe na jaře (IV,V) a na podzim (IX, X), ale je možné i během celé vegetační sezóny s tím, že léto není tolík vhodné kvůli motýlům a taky zde zvířata budou kvůli suchu hladovět, termín je třeba nakombinovat s péčí o plochy suchých trávníků, kde bude také probíhat kosení
Upřesňující podmínky	pastva smíšeným stádem ovcí a koz, na každé části EVL vždy v počtu 35-50 ks cca po dobu 2-3 týdnů. Pastva je řízena pastevcem, probíhá mozaikovitě (resp. po částech plochy vřesoviště)

Pastvu by bylo vhodné doplnit kontrolovaným vypalováním menších plošek nebo pruhů v zimních měsících za holomrazu (1.1 – 28.2 nebo 15.12. – 5.3) v intervalu jednou za 10 – 20 let. Nutná je konzultace s entomology. Pešout (2016) sice uvádí, že dle současné legislativy je vypalování porostů v České republice zakázáno zákonem o požární ochraně, a to bez možnosti udělení výjimky, nicméně došlo již k dohodě mezi Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru a AOPK ČR na vytvoření společné pracovní skupiny, která by

měla připravit návrh potřebných legislativních změn a podrobnou metodiku, mj. s pravidly pro řízené vypalování porostů.

Z zkoušku by dále stálo mechanické narušování drnu v místě keříků vřesu a dále pokusné pokosení keříčků vřesu na ploše několika metrů čtverečních – v části pokosení pouze vršků lodyh, v části hlouběji i do dřevnatých částí lodyh. Je možné, že i to obnově keříků pomáhá – na ploše nad úvodní expozicí botanické zahrady jsou v rámci běžné údržby vřesy pravidelně sesekávány a velmi pěkně zde obrůstají.

Na ploše vřesoviště by současně měly být odstraňovány nálety, mj. se zde pravidelně objevuje dub červený (*Quercus rubra*) ze sousedního lesa, dále hloh (*Crataegus* sp.), růže šípková (*Rosa canina*), trnka (*Prunus spinosa*), ostružiník (*Rubus* sp.) a mahonie cesmínolistá (*Mahonia aquifolium*).

Suché trávníky se solitérními dřevinami, plocha č. 1

Typ managementu	Pastva
Vhodný interval	1x ročně
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj/hosp. zvíře	ovce+koza, ruční nástroje
Kalendář pro management	nejlépe na jaře (IV,V) a na podzim (IX, X), ale je možné i během celé vegetační sezóny s tím, že léto není tolík vhodné kvůli motýlům a taky zde zvířata budou kvůli suchu hladovět, termín je třeba nakombinovat s péčí o plochy vřesoviště
Upřesňující podmínky	pastva smíšeným stádem ovcí a koz, na každé části EVL vždy v počtu 35-50 ks cca po dobu 2-3 týdnů. Pastva je řízena pastevcem, probíhá mozaikovitě (resp. po částech plochy vřesoviště)

Suché trávníky, vřesoviště a porosty křovin, plochy 1, 2 a 3

Prioritou je vyřezávání výmladků na plochách suchých trávníků (plocha 1) a vřesoviště (plocha 2). Solitérní dřeviny v místě suchých trávníků nevadí, spíše naopak. Na ploše s křovinami (plocha 3) by měly být redukovány rozrůstající se křoviny, cca o 20%, zejména svídy, cílem by ale nemělo být plošné vyřezávání křovin a dřevin.

Typ managementu	Kosení travních porostů
Vhodný interval	1x za 2 roky (mozaika, fázový posun)
Minimální interval	1x za 5 let
Prac. nástroj/hosp. zvíře	samohybná lehká technika, ruční nástroje
Kalendář pro management	ideálně mimo letové období motýlů (bud' do 10. června, nebo po 10. září)
Upřesňující podmínky	sečení provádět mozaikovitě (s ponechání živných-neposecených pásů pro bezobratlé živočichy, cca 1/3 plochy), přednostně kosit plochy s ovsíkem vyvýšeným

Kosení provádět takovým způsobem, aby docházelo k diferenciaci sezónního vývoje travního porostu na lokalitě (např. část posečená, část ležící ladem) a dlouhodobě také k rozrůznění druhové skladby rostlin.

Aby docházelo k udržení druhové rozmanitosti bezobratlých, je nutné jim zajistit pro jejich vývoj vzrostlou vegetaci. Z toho důvodu by měla být seč prováděna mimo hlavní vegetační sezónu (tj. mimo červen-září). I z toho důvodu byla seč volena až v závěru vegetační sezóny, tedy od srpna.

Dále by bylo ideální pokračovat v mozaikovitém systém hospodaření, tzn. seč provádět mozaikovitě, v pásech širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekáný porost nebo až další rok.

Typ managementu	Redukce náletových dřevin
Vhodný interval	1x za 2 roky
Minimální interval	1x za 10 let
Prac. nástroj/hosp. zvíře	křovinořez, motorová pila
Kalendář pro management	září až únor
Upřesňující podmínky	

Časový návrh péče v období platnosti plánu péče

	pastva	kosení	redukce křovin
2020	IV, V (VI)	IX	
2021	(VIII), IX	V, VI (do 10.VI)	X-XII
2022	IV, V (VI)	IX	
2023	(VIII), IX	V, VI (do 10.VI)	
2024	(VIII), IX	V, VI (do 10.VI)	X-XII
2025	IV, V (VI)	IX	
2026	IV, V (VI)	IX	
2027	IV, V (VI)	IX	X-XII
2028	(VIII), IX	V, VI (do 10.VI)	
2029	(VIII), IX	V, VI (do 10.VI)	

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásmá včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Žádné zvláštní zásahy nejsou navrhovány. V ochranném pásmu, v horní části, se nachází vzrostlý les (udržovaný Lesy hl. m. Prahy), na severozápadě zahrádky, z jihovýchodu oplotený areál botanické zahrady a ze severovýchodu komunikace s navazující vinicí.

Lesy na sousedním pozemku části Salabka byly vysazeny v první polovině 60. let 20. století - tvoří je především nepůvodní dub červený (*Quercus rubra*), dále lípa malolistá (*Tilia cordata*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*) a další druhy dřevin. Sousedství lesa se na předmětu ochrany nepříznivě projevuje zarůstáním semenáčky stromů, především nepůvodním druhem dubem červeným (Trunečková, nedat.).

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Pruhové značení je dostatečné. Smaltové stojany vymezující ZCHÚ jsou umístěny u spodní asfaltové komunikace a to na kraji ZCHÚ – jak na severu, tak na jihu. Hodilo by se doplnit ještě jeden stojan v horní části u vyhlídky, zde je pouze panel naučné stezky.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Bez návrhu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejnosti

Turistický ruch představuje významný faktor ovlivňující EVL - území je silně využíváno pro krátkodobou rekreaci obyvatel Prahy, především vzhledem k zahušťující se okolní zástavbě. Zhruba 5x ročně zde probíhá úklid území. Přesto je lokalita zatěžována jednak akumulací odpadků v některých částech území, jednak erozí (sešlap). Oba faktory jsou pro předmět ochrany nepříznivé (Trunečková, nedat.).

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Informační systém je v současné době (a s ohledem na návštěvnost) dostatečný. Přírodní památka je perspektivní pro pořádání geologických, ale také botanických, či zoologických odborných přednášek a exkurzí.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Při zpracování dalšího plánu péče by bylo vhodné zpracovat průzkum zaměřený na skupinu bezobratlých živočichů a to zejména na bioindikační skupiny – motýly, rovnokřídlí, brouky a pavouky.

Od roku 2000 probíhá monitoring vlivu pastvy na vegetaci na trvalých plochách, z nichž se pravidelně odečítají měřené hodnoty. Výsledky monitoringu nebyly v době zpracování plánu péče k dispozici pro nahlédnutí.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)		
Opakované zásahy		
kosení suchých trávníků 1x ročně	20.000,-	200.000,-
pastva 1x ročně	20.000,-	200.000,-
redukce křovin, ponechání skupinek křovin a solitérních keřů 1x za 3–5 let	10.000,-	30.000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)	50.000,-	230.000,-
Náklady celym (Kč)		230.000,-

Částky je třeba brát jako velmi orientační, ovlivňuje ji řada faktorů, jako je nabídková cena firem a poplatkova, rychlosť narůstání křovin/dřevin v letech po vyřezání apod.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR (2006): CZ0110049 – *Havránka a Salabka*. [online]. Praha, 4 p. [cit. 2018-10-15]. Dostupné na www <http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokalita.php?cast=1805&akce=karta&id=1000139734>.
- BIDLOVÁ V. (2008): Plán péče o přírodní památku Salabka na období 2009–2019. – Ms., 21 p. [depon in: Magistrát hl m. Prahy, Praha 1]
- CULEK M. (ed.) (1996): *Biogeografické členění České republiky*. Enigma Praha. 347 pp. + suppl.
- ČEPEK L. (1996): Geologická mapa ČR. Mapa předčtvrtlohorních útvarů 1:200 000. List Plzeň. – Český geologický útvar.
- FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. [eds.] (2005): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí*. AOPK ČR, Praha. 760 pp.
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny*. – *Příroda*, Praha, 35: 1–132.
- HRČKA D. (ed.) (2011): Přírodovědný průzkum přírodních památek Havránka, Salabka, výslunného svahu nad úvodní expozicí botanické zahrady a stepní plochy "Na Libuli". – Ms. [depon in: Magistrát hl m. Prahy, Praha 1]
- HÁKOVÁ A., KLAUDISOVÁ A., SÁDLO J. (eds.) 2004: Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. PLANETA XII, 3/2004 – druhá část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.
- CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. (2001): *Katalog biotopů ČR*. – ed. AOPK ČR, Praha, 304 p.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): *Klíč ke květeně České republiky*. – Academia, Praha, 928 p.
- KUBÍKOVÁ J. (1976): Geobotanické vyhodnocení chráněných území na severovýchodě Prahy. – Bohem. Centr., Praha, 5: 61-105.
- KUBÍKOVÁ J. (1987): Živá složka IOŽP 1987, Trojská kotlina, Botanický rozbor - vyšší cévnaté rostliny. CHPV Trojská, Sklenářka, skály v ZOO, Nad Klárou (registrovaná plocha nad PBZ) [depon. in AOPK, středisko pro Prahu a Střední Čechy, U Šalamounky 769/41, Praha 5].
- KUBÍKOVÁ J., LOŽEK V., ŠPRYŇAR P. & kol. (2005): Praha. – In: MACKOVČIN P. a SEDLÁČEK M. [eds.]: Chráněná území ČR, svazek XII. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 304 p.
- MORAVEC J., NEUHÄUSL R. & al. (1991): Přirozená vegetace území hlavního města Prahy a její rekonstrukční mapa. – Academia, Praha, 200 p.
- PEŠOUT P. (2016): Řízené vypalování porostů. K vybraným otázkám praktické péče o chráněná území I. – Ochrana přírody, Praha, 5/2016: 12–15 .
- ŠPRYŇAR P. (2002): Botanický průzkum chráněných území Trojské kotliny v roce 2002 (Havránka, Jablonka, Salabka, Trojská, Velká skála), p. 1-33. – In: HALEŠ J. [ed.] & al.: MIS – IOŽP Živá složka. Výsledky bioindikačního monitoringu na území. Trojská kotlina – 2002, 140 p. – Ms. [depon. in Magistrát hl. m. Prahy, odbor ochrany prostředí, Letenská 121, Praha 1].
- ŠPRYŇAR P. & MÜNZBERGOVÁ Z. (1998): Prodromus pražské květeny. – Muz. a Současnost, Roztoky, ser. natur., 12: 129-222.
- ŠPRYŇAR P. & MAREK M. & kol. (2000): Květena pražských chráněných území. – Ms. [depon. in Magistrát HMP, Jungmannova 35, Praha 1].
- PLESNÍK J., HANZAL V. & BREJŠKOVÁ L. (eds.) 2003: *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci*. – *Příroda*, Praha, 22: 1-184.

QUITT E. (1971): *Klimatické oblasti Československa*. – Studia geografica 16, GGÚ ČSAV, Brno.

TRUNEČKOVÁ L. (nedat.): Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Havránka a Salabka. CZ0110049. – Ms., 9 p. [depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha 11]

Další zdroje informací:

mapový server České geologické služby (geologické mapy)

mapový server Seznam.cz <http://www.mapy.cz> (historický snímek z 19. století, orientační mapa území)

mapový server Laboratoře geoinformatiky <http://oldmaps.geolab.cz> (prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska)

mapový server Cenia – národní inventarizace kontaminovaných míst

<http://kontaminace.cenia.cz> (historické letecké snímky z poloviny minulého století)

Portál veřejné správy České republiky <http://geoportal.cenia.cz/> (letecké snímky, geomorfologie, fytogeografie)

4.3 Seznam použitych zkratek

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

CR – kriticky ohrožený druh Červeného seznamu

EN – ohrožený druh Červeného seznamu

IUCN – International Union for Conservation of Nature

KN – katastr nemovitostí

KO (§1) – kriticky ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

LC – málo dotčený druh Červeném seznamu

LR – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

LV – list vlastnictví

NDOP – Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

NT – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

O (§3) – ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

OP – ochranné pásmo

PP – přírodní památka

PR – přírodní rezervace

SO (§2) – silně ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

VU – zranitelný druh Červeného seznamu

ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4 Plán péče zpracoval

RNDr. Daniel Hrčka

Salvia – ekologický institut, z.s.
Bohnická 66/11
181 00 Praha 8
IČ: 26568578

e-mail: salvia-os@seznam.cz
<http://salvia-os.cz>

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 64/2011 Sb. a „Osnovy plánu péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásmá“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Příloha T2 – **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásmá**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Fotodokumentace

Botanický průzkum přírodní památky Salabka

Entomologický průzkum zaměřený na skupiny Arachnidae (pavoukovci), Neuroptera (sít'okřídli), Orthoptera (rovnokřídli), Heteroptera (ploštice), Coleoptera (brouci), Hymenoptera (blanokřídli) a Lepidoptera (motýli)

Příloha T2 k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2

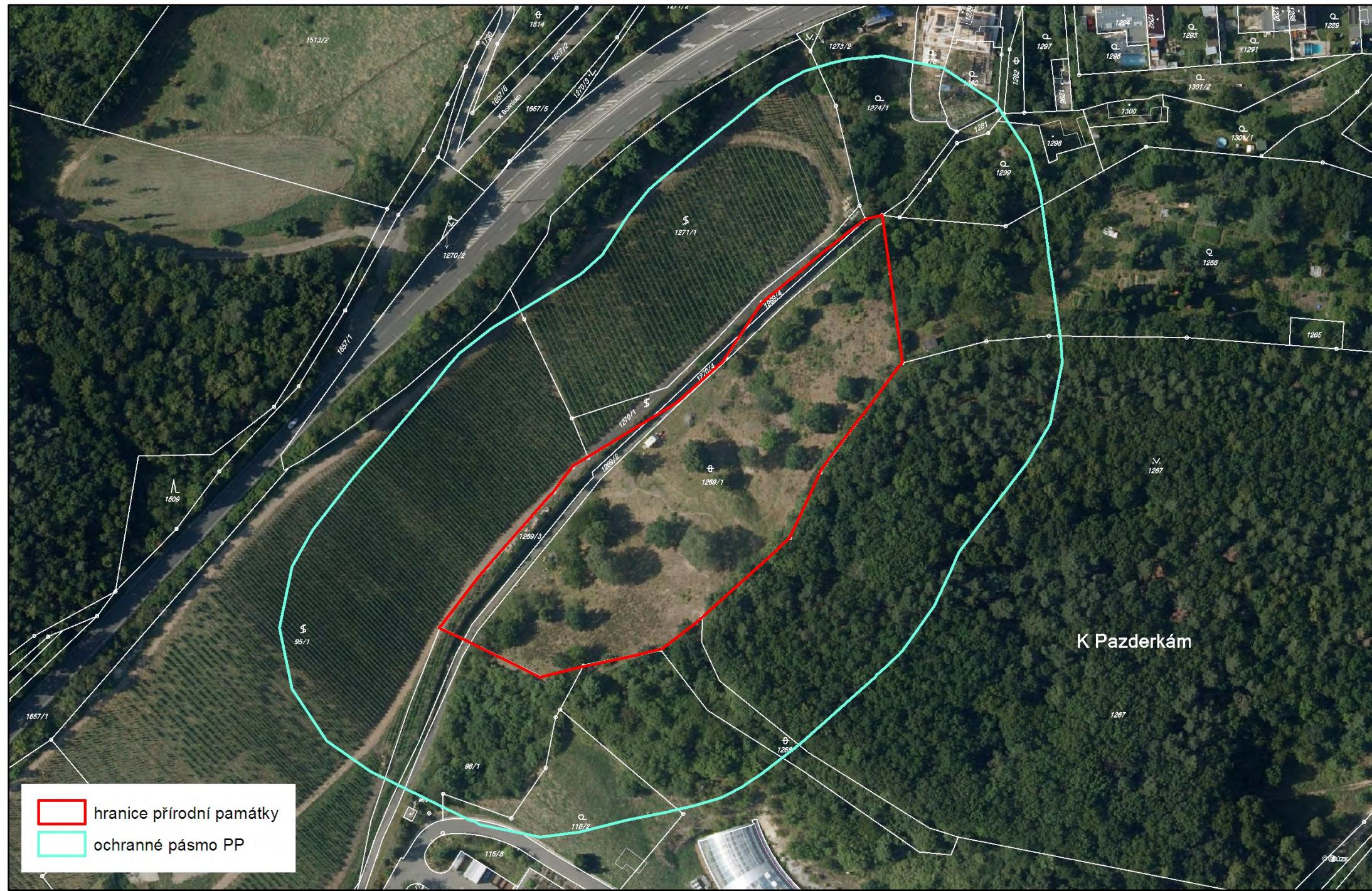
Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	biotop	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	suché trávníky		T3.3, T3.4	smrkový les s olší, kolem náspu silnice luční charakter, dlouhodobý cíl péče: podpora a udržení biotopu vřesoviště pastvou	pastva	1	IV-V(-1/2 VI) nebo IX-X	1x ročně
					kosení (mozaikovité, neposečená 1/3 plochy, přednostně plochy s ovsíkem), v jiný termín než pastva	1	IV-V(-1/2 VI) nebo IX-X	1x ročně
2	vřesoviště		T8.1	porosty vřesu, dlouhodobý cíl péče: podpora a udržení biotopu vřesoviště pastvou	pastva	1	IV-V(-1/2 VI) nebo IX-X	1x ročně
3	křoviny v dolní části svahu		K3, X12	vyřezávání náletu, redukce křovin o 20%, dlouhodobý cíl péče: ponechávání solitérních dřevin, skupinek křovin, zamezení rozširování	redukce křovin a vyřezávání náletu	2	IX-II	1x za 3–5 let
4	ovsíková louka s asfaltovou cestou		T1.1, X1	mezofilní ovsíková louka, dlouhodobý cíl péče: zachování lučního charakteru	kosení	3	IV-V(-1/2 VI) nebo IX-X	1x ročně

Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

